

DZIAŁALNOŚĆ NIEREJESTROWANA

**Jak zacząć legalnie, bezpiecznie i bez zakładania firmy -
przewodnik praktyka**

2026

Liberta
Usługi księgowe i szkoleniowe

ANNA PRZYTOCKA - PYCKA

przytocka-pycka.pl

Spis treści

Zanim zdecydujesz się na firmę

1. Wprowadzenie do działalności nierejestrowanej

- Czym jest działalność nierejestrowana?

2. Limity i warunki prowadzenia działalności

- Warunki, które musisz spełnić
- Kluczowa zasada - limit przychodu

3. Podatki i obowiązki publicznoprawne

- Podatek dochodowy (PIT)
- VAT
- Kasa fiskalna
- ZUS i ubezpieczenie zdrowotne
- Działalność nierejestrowana a status osoby bezrobotnej

4. Prowadzenie działalności w praktyce

- Ewidencja sprzedaży - Twoje zabezpieczenie
- Kiedy warto przejść na działalność gospodarczą?
- Najczęstsze błędy i test bezpieczeństwa

Na zakończenie

O autorce

Zanim zdecydujesz się na firmę

Prowadząc biuro rachunkowe, regularnie spotykam osoby, które stoją dokładnie w tym samym miejscu. Mają pomysł. Pierwsi klienci już się pojawili. Sprzedaż zaczyna być realna.

I wtedy pada pytanie:

„Czy muszę już zakładać działalność gospodarczą?”

Wbrew temu, co często można przeczytać w internecie – odpowiedź nie zawsze brzmi: tak.

Prawo przewiduje rozwiązanie przejściowe. Rozwiązanie dla osób, które chcą działać legalnie, ale bez ponoszenia stałych kosztów prowadzenia firmy na samym początku.

Tym rozwiązaniem jest
działalność nierejestrowana.

Ten przewodnik powstał po to, aby pokazać Ci, jak korzystać z niej świadomie.

Bo w podatkach najdroższe nie są decyzje.
Najdroższa jest niewiedza.

Rozdział 1. Wprowadzenie do działalności nierejestrowanej

Czym jest działalność nierejestrowana?

Działalność nierejestrowana to możliwość prowadzenia drobnej działalności zarobkowej bez wpisu do CEIDG.

Nie oznacza to działania „na czarno”. To rozwiązanie wprost przewidziane w ustawie Prawo przedsiębiorców.

W praktyce oznacza to, że:

- nie zakładasz działalności gospodarczej,
- nie opłacasz składek ZUS z tytułu prowadzenia firmy,
- nie prowadzisz księgowości jak przedsiębiorca.

Ale nadal:

- podlegasz przepisom podatkowym,
- odpowiadasz za swoje zobowiązania jak każda osoba prowadząca sprzedaż,
- musisz kontrolować limity.

To forma przeznaczona dla osób, które:

- testują pomysł,
- działają w niewielkiej skali,
- nie są pewne, czy sprzedaż będzie stała,
- chcą rozpocząć odpowiedzialnie.

Rozdział 2. Limity i warunki prowadzenia działalności

Warunki, które musisz spełnić

Z działalności nierejestrowanej możesz skorzystać, jeżeli:

- 1. W ciągu ostatnich 60 miesięcy nie prowadziłeś działalności gospodarczej.**
- 2. Twoja działalność nie wymaga koncesji ani zezwolenia.**

Nie każda branża może działać w tej formie. Jeżeli Twoja działalność jest regulowana, konieczna będzie rejestracja firmy.

Przykład

Osoba pracująca na etacie zaczyna sprzedawać ręcznie robione świece przez internet. Nigdy wcześniej nie prowadziła działalności. Może rozpocząć sprzedaż w formie **działalności nierejestrowanej**.

Kluczowa zasada – limit przychodu

W 2026 roku przychód należny w danym **kwartale kalendarzowym** nie może przekroczyć: **10 813,50 zł**

Jest to 225% minimalnego wynagrodzenia
(4 806 zł w 2026 r.).

Co oznacza „kwartał”?

Kwartały kalendarzowe to:

- styczeń-marzec,
- kwiecień-czerwiec,
- lipiec-wrzesień,
- październik-grudzień.

Nie liczymy dowolnych trzech miesięcy.
Każdy kwartał analizujemy oddzielnie.

Co to jest przychód należny?

To kwota, którą powinieneś otrzymać za sprzedaż – nawet jeśli klient jeszcze nie zapłacił.

Limit dotyczy przychodu, a nie dochodu.

Nie odejmujesz kosztów.

Przykład – sytuacja bezpieczna

Styczeń – 3 000 zł

Luty – 3 200 zł

Marzec – 3 100 zł

Łącznie – 9 300 zł

Limit nie został przekroczony.

Przykład – przekroczenie

Styczeń – 4 000 zł

Luty – 4 200 zł

Marzec – 3 500 zł

Łącznie – 11 700 zł

W dniu przekroczenia 10 813,50 zł działalność gospodarcza powstaje z mocy prawa.

Od tego momentu masz 7 dni na złożenie wniosku CEIDG-1 i rejestrację działalności.

Rozdział 3. Podatki i obowiązki publicznoprawne

Podatek dochodowy (PIT)

Przychody z działalności nierejestrowanej są traktowane jako „inne źródła”.

Nie wpłacasz zaliczek w trakcie roku.

Rozliczasz dochód w zeznaniu rocznym PIT-36.

Obowiązuje skala podatkowa (12% / 32%).

Możesz odliczyć koszty uzyskania przychodu, jeżeli są udokumentowane i związane ze sprzedażą.

Przykład

Przychód – 9 000 zł

Koszty – 3 500 zł

Dochód do opodatkowania – 5 500 zł.

VAT

Limit zwolnienia podmiotowego z VAT w 2026 roku wynosi 240 000 zł rocznie.

Dla większości osób działających w tej formie limit ten nie będzie realnym zagrożeniem.

Jednak niektóre usługi (np. doradcze lub prawnicze) mogą wyłączać zwolnienie z VAT niezależnie od wysokości sprzedaży.

Dlatego zawsze należy analizować charakter wykonywanych czynności.

Kasa fiskalna

Co do zasady sprzedaż na rzecz osób fizycznych może korzystać ze zwolnienia z kasy fiskalnej do 20 000 zł rocznie.

Jednak niektóre branże są wyłączone ze zwolnienia, m.in.:

- usługi fryzjerskie i kosmetyczne,
- usługi gastronomiczne,
- usługi doradcze i prawnicze,
- naprawa pojazdów.

W takich przypadkach kasa fiskalna może być obowiązkowa od pierwszej sprzedaży.

ZUS i ubezpieczenie zdrowotne

Działalność nierejestrowana nie powoduje obowiązku opłacania składek ZUS.

Musisz jednak posiadać inny tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego (np. umowę o pracę, zlecenie, status bezrobotnego).

Działalność nierejestrowana a status osoby bezrobotnej

Osoba zarejestrowana w urzędzie pracy może prowadzić działalność nierejestrowaną, jednak obowiązuje ją dodatkowy limit.

W 2026 roku miesięczny przychód nie może przekroczyć 50% minimalnego wynagrodzenia.

Minimalne wynagrodzenie wynosi 4 806 zł, co oznacza, że limit dla osoby bezrobotnej to: **2 403 zł brutto miesięcznie**.

Limit ten dotyczy przychodu należnego w danym miesiącu, a nie dochodu po odliczeniu kosztów.

Przekroczenie tej kwoty może skutkować utratą statusu bezrobotnego, a wraz z nim prawa do ubezpieczenia zdrowotnego z tego tytułu.

Rozdział 4. Prowadzenie działalności w praktyce

Ewidencja sprzedaży – Twoje zabezpieczenie

Prawo nie narzuca konkretnego wzoru ewidencji.

Wystarczy prosty arkusz zawierający:

- datę sprzedaży,
- opis usługi lub towaru,
- kwotę,
- formę zapłaty.

To nie jest formalność.

To narzędzie kontroli limitu.

Kiedy warto przejść na działalność gospodarczą?

Działalność nierejestrowana jest rozwiązaniem przejściowym.

Warto rozważyć rejestrację firmy, gdy:

- sprzedaż staje się regularna,
- zbliżasz się do limitu,
- inwestujesz w rozwój,
- budujesz markę.

Rejestracja działalności powinna być świadomym etapem rozwoju, a nie reakcją na przypadkowe przekroczenie limitu.

Najczęstsze błędy i test bezpieczeństwa

Poniżej zebrałam błędy, które powtarzają się najczęściej – a pod nimi znajdziesz test, który pozwoli Ci sprawdzić, czy działasz bezpiecznie.

1. Mylenie przychodu z dochodem

Limit dotyczy przychodu należnego, a nie dochodu po odjęciu kosztów. To błąd, który pojawia się najczęściej.

2. Liczenie „trzech miesięcy” zamiast kwartału

Kwartał to styczeń–marzec, kwiecień–czerwiec, lipiec–wrzesień, październik–grudzień.

Nie dowolne trzy kolejne miesiące.

3. Brak systematycznej ewidencji

„Mam to w głowie” nie jest strategią kontroli limitu.

4. Ignorowanie momentu przekroczenia limitu

Działalność gospodarcza powstaje z mocy prawa w dniu przekroczenia limitu, a nie w dniu rejestracji w CEIDG.

5. Zakładanie, że VAT i kasa fiskalna mnie nie dotyczą

Wysokość obrotu to jedno. Charakter działalności to drugie.

6. Brak innego tytułu do ubezpieczenia zdrowotnego

Działalność nierejestrowana nie daje automatycznie ubezpieczenia.

7. Traktowanie tej formy jako rozwiązania na stałe

To etap przejściowy, a nie model docelowy dla rozwijającego się biznesu.

Test bezpieczeństwa:

Czy możesz działać spokojnie?

Odpowiedz sobie na każde pytanie:

- Nie prowadziłem działalności gospodarczej w ciągu ostatnich 60 miesięcy.
- Moja działalność nie wymaga koncesji ani zezwolenia.
- Znam aktualny limit kwartalny (10 813,50 zł w 2026 r.) i kontroluję go na bieżąco.
- Rozumiem, że limit dotyczy przychodu należnego, a nie dochodu.
- Prowadzę ewidencję sprzedaży w sposób systematyczny.
- Wiem, w którym dniu powstaje działalność gospodarcza przy przekroczeniu limitu.
- Sprawdziłem, czy moja działalność nie wyłącza zwolnienia z VAT.
- Sprawdziłem, czy nie podlegam obowiązkowi kasy fiskalnej od pierwszej sprzedaży.
- Posiadam inny tytuł do ubezpieczenia zdrowotnego.
- Mam świadomość momentu, w którym rejestracja firmy będzie naturalnym kolejnym krokiem.

Na zakończenie

Działalność nierejestrowana nie jest sposobem na unikanie obowiązków. Jest narzędziem.

Dobrze wykorzystana pozwala spokojnie wejść w przedsiębiorczość i zbudować fundament pod przyszłą firmę.

Źle wykorzystana – może prowadzić do nieświadomych błędów.

Z mojego doświadczenia wynika jedno: osoby, które zaczynają świadomie i rozumieją zasady, rozwijają biznes stabilnie i bez chaosu.

Przedsiębiorczość nie musi zaczynać się od ryzyka. Może zaczynać się od rozsądku.

O autorce

Anna Przytocka-Pycka - właścicielka „Liberta” Usługi księgowo i szkoleniowe.

Od ponad 20 lat zajmuję się obsługą księgową małych i średnich przedsiębiorstw. Wspieram mikroprzedsiębiorców oraz osoby rozpoczynające działalność w bezpiecznym i uporządkowanym wejściu w świat podatków i obowiązków formalnych.

W swojej pracy stawiam na przejrzystość, odpowiedzialność i jasne zasady - tak, aby przedsiębiorca rozumiał konsekwencje swoich decyzji i mógł rozwijać firmę spokojnie.

Dziękuję!

anna@przytocka-pycka.pl
www.przytocka-pycka.pl

